Juana Inés de la Cruz - Hombres necios que acusáis

Autor:
Data de publicació: 27-08-2020

El poema Hombres necios que acusáis,de Sr. Juana Inés de la Cruz, exposa els temes de desigualtat i injustícia dels quals les dones són víctimes a través del masclisme i la discriminació femenina.

Sor Juana Inés de la Cruz va ser religiosa de l'Orde de Sant Jeròni i escriptora destacada del gènere de lletres i prosa durant l'Edat d'Or espanyola.

Poema Hombres necios que acusáis

Hombres necios que acusáis
a la mujer sin razón
sin ver que sois la ocasión
de lo mismo que culpáis:

si con ansia sin igual
solicitáis su desdén
¿por qué queréis que obren bien
si las incitáis al mal?

Combatís su resistencia
y luego, con gravedad,
decís que fue liviandad
lo que hizo la diligencia.

Parecer quiere el denuedo
de vuestro parecer loco
al niño que pone el coco
y luego le tiene miedo.

Queréis, con presunción necia,
hallar a la que buscáis,
para pretendida, Thais,
y en la posesión, Lucrecia.

¿Qué humor puede ser más raro
que el que, falto de consejo,
él mismo empaña el espejo
y siente que no esté claro?

Con el favor y el desdén
tenéis condición igual,
quejándoos, si os tratan mal,
burlándoos, si os quieren bien.

Opinión, ninguna gana;
pues la que más se recata,
si no os admite, es ingrata,
y si os admite, es liviana.

Siempre tan necios andáis
que, con desigual nivel,
a una culpáis por crüel
y otra por fácil culpáis.

¿Pues cómo ha de estar templada
la que vuestro amor pretende
si la que es ingrata, ofende,
y la que es fácil, enfada?

Mas, entre el enfado y pena
que vuestro gusto refiere,
bien haya la que no os quiere
y quejáos en hora buena.

Dan vuestras amantes penas
a sus libertades alas,
y después de hacerlas malas
las queréis hallar muy buenas.

¿Cuál mayor culpa ha tenido
en una pasión errada:
la que cae de rogada,
o el que ruega de caído?

¿O cuál es más de culpar,
aunque cualquiera mal haga:
la que peca por la paga,
o el que paga por pecar?

Pues ¿para qué os espantáis
de la culpa que tenéis?
Queredlas cual las hacéis
o hacedlas cual las buscáis.

Dejad de solicitar,
y después, con más razón,
acusaréis la afición
de la que os fuere a rogar.

Bien con muchas armas fundo
que lidia vuestra arrogancia,
pues en promesa e instancia
juntáis diablo, carne y mundo.

El tema principal del poema és la crítica a la posició que l'home pren davant la dona actuant d'una manera hipòcrita, egoista i impulsiva, i de la qual Sr. Juana Inés de la Cruz deixa molt clar la seva posició de desacord.

Cal recordar que era una religiosa que defensava la figura femenina i el seu coratge, d'aquí la seva crida contra el tractament i lloc que els homes donaven a les dones del seu temps.

El poema esmenta la denúncia que els homes rebutgen tant a les dones que cometen pecat carnal com a aquelles que són recatades y no se entregan al acto sexual. Per exemple,

Si con ansia sin igual
solicitáis su desdén,
¿por qué queréis que obren bien

si las incitáis al mal?

Juana Inés de la Cruz considera l'home culpable de seduir les dones i els seus conseqüents actes que condueixen a l'acte carnal.

No obstant això, també deixa clar que aquesta és la culpa d'ambdós costats, l'home que sedueix i la dona que es deixa seduir. Per tant, el valor moral que els dos han de tenir i diferenciar el bé i el dolent també es destaca.

Anàlisi del poema
Hombres necios que acusáis és un poema on s'utilitzen un gran nombre de figures literàries. El poema consta de 16 estrofes, cadascuna amb quatre versos de vuit síl·labes i, una rima asonant ABBA.

D'altra banda, l'ús de figures literàries és constant al llarg del poema, entre els quals cal esmentar, per exemple, en aquesta estrofa l'antítesi dels recursos literaris, ja que dóna lloc a un contrast de reivindicacions.

"Dan vuestras amantes penas
a sus libertades alas,
y después de hacerlas malas
las queréis hallar muy buenas".

A continuació es mostra l'ús de la figura literària de l'aliteració, que consisteix en la notòria repetició d'un so.

"Pues ¿para qué os espantáis
de la culpa que tenéis?
Queredlas cual las hacéis
o hacedlas cual las buscáis".

Juana Inés de la Cruz

Juana Inés de la Cruz

Biografia

Naixement
12 novembre 1651
Nepantla de Sor Juana Inés de la Cruz (en)

Mort
17 abril 1695 (43 anys)
Ciutat de Mèxic

Causa de mort

Causes naturals (Epidèmia i Tifus epidèmic)

Lloc d'enterrament
Ciutat de Mèxic
Mèxic

Dades personals

Religió
Catolicisme

Activitat

Camp de treball
Poesia

Ocupació
Poeta, religiosa catòlica, escriptora, matemàtica, filòsofa, compositora i dramaturga

Gènere
Teatre i poesia

Moviment
Barroc

Orde religiós
Monges de l'Orde de Sant Jeroni

Obra

Obres destacables

(1680) Neptuno alegórico (en)
(1683) Los empeños de una casa (en)

(1689) El divino narciso (en)
(1692) Primero sueño (en)
(1700) Respuesta a Sor Filotea de la Cruz (en)

Signatura

Juana Inés de Asbaje y Ramírez de Santillana, més coneguda a Mèxic com a sor Juana Inés de la Cruz (San Miguel Nepantla (Mèxic), 1651?–Ciutat de Mèxic, 1695) va ser una escriptora protofeminista de poesia i teatre en castellà. Va ser monja de l'orde de Sant Jeroni. El seu estil literari és barroc. A Mèxic els bitllets de dos-cents pesos estan il·lustrats amb una imatge d'aquesta escriptora.[1]

El sard José Zatrilla y Vico Dedoni y Manca va escriure un poema en castellà dedicat a sor Juana Inés de la Cruz.[2]

Notes i referències

? «17 d'abril de 1695 - Muere la poetisa y escritora Sor Juana Inés de la Cruz». Universidad de Guadalajara. Red Universitaria de Jalisco. [Consulta: 19 abril 2020].
? Poema heroico al merecido aplauso del el único Oraculo de las Musas, glorioso assombro de los Ingenios, y Célebre Phenix de la Poesía, la Esclarecida y Venerable Señora, Sor Juana Inés de la Cruz, Religiosa Profesa en el Monasterio de San Gerónimo de la Imperial Ciudad de Méjico, dit Poema heroico, publicat a Barcelona l'any 1.696